

De rekenkamer is een onafhankelijk orgaan, met als doel de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende en controlerende taken. Dit doet de rekenkamer door onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid. Het gaat dan om vragen als: 'Worden de doelen die de gemeente heeft gesteld wel gehaald?' en 'Wordt er op een efficiënte manier gewerkt en volgens de geldende juridische kaders?' Met haar onderzoek wil de rekenkamer de rol van de gemeenteraad versterken, het gemeentelijk handelen verbeteren en uiteindelijk de publieke verantwoording vergroten.

Onderzoeken

'Naar een effectiever Subsidiebeleid'

(Aanbevelingen unaniem overgenomen in de raadsvergadering van 18-09-2025)

In dit onderzoek is de volgende vraag beantwoord: 'In hoeverre zijn de subsidies die de gemeente Oss in het jaar 2022 heeft verstrekt rechtmatig, doelmatig en doeltreffend?' In dat jaar keerde de gemeente ruim € 23,6 miljoen aan subsidies uit aan 151 partijen, wat neerkomt op bijna 6% van de totale gemeentelijke uitgaven.

Uit het onderzoek bleek dat subsidieontvangers over het algemeen tevreden zijn over de uitvoering en de contacten met de gemeente, maar dat zij geen zicht hebben op de doelmatigheid en doeltreffendheid van de subsidieverstrekking. Het onderzoek constateert op meerdere punten ruimte voor verbetering.

De voornaamste bevindingen zijn dat de huidige subsidieregelingen grotendeels dateren uit 2007 en aan actualisering toe zijn, dat de beleidskaders voor budget- en klassieke subsidies verouderd zijn en een onduidelijke status hebben, en dat het structurele onderhoud van het algemene subsidiebeleid niet belegd is in de organisatie. Daarnaast bleek de digitale archivering van subsidiedossiers onvolledig, waardoor de gemeente risico's loopt op het vlak van rechtmatigheid. Tot slot wordt in de dossiers onvoldoende gereflecteerd op gemaakte afspraken en prestatie-indicatoren, en heeft bestuurlijk overleg met budgetsubsidieontvangers in meerdere gevallen niet of onvolledig plaatsgevonden.

Op basis van deze bevindingen heeft de rekenkamer zes aanbevelingen gedaan, gericht op het evalueren en actualiseren van subsidieregelingen en beleidskaders, het beleggen van structureel onderhoud van het subsidiebeleid, het verbeteren van de digitale archivering en het aanscherpen van de verantwoording over resultaten en bestuurlijk overleg.

De raad heeft alle aanbevelingen overgenomen. Het college heeft zich echter niet gecommitted aan concrete deadlines behalve aan het maken van een planning in de lopende bestuursperiode.

Toezicht & handhaving: Kiezen in schaarste

(Aanbevelingen unaniem overgenomen in de raadsvergadering van 23-10-2025)

De centrale onderzoeksvraag voor dit onderzoek: wat was het beleid voor toezicht en handhaving (T&H) van de gemeente Oss in de periode 2019-2023, en is de uitvoering doeltreffend en doelmatig geweest? Het onderzoek richtte zich op de domeinen openbare orde, veiligheid en leefbaarheid, openbare ruimte en het fysieke domein (bouwen en wonen, milieu, groen). Het sociaal domein viel buiten scope.

Het onderzoek wees uit dat er hard wordt gewerkt bij T&H, maar de rekenkamer kan niet beoordelen welke doelen worden bereikt, of de aanpak effectief is en wat T&H daadwerkelijk kost. Specifieke knelpunten die eruit springen zijn dat: doelen en beleid niet toetsbaar geformuleerd zijn, de organisatie complex is, monitoring geeft geen inzicht in resultaten en de financiën zijn ondoorzichtig. De conclusies waren dat de raad haar kaderstellende en controlerende rol moeilijk kan invullen, omdat rapportages weinig inzicht bieden in effectiviteit of kosten en onduidelijk is welke actie van de raad verwacht wordt.

De rekenkamer beveelt de raad aan om in het nieuwe beleidsplan meetbare doelen vast te leggen, aangevuld met heldere factsheets en kostenoverzichten bij beleidskeuzes. Het college wordt gevraagd raadsstukken beter te positioneren in de beleidscyclus en een transparant rapportagesysteem te ontwikkelen dat inzicht geeft in middelen en financiële ruimte. Daarnaast dient het college de effectiviteit van T&H systematisch te gaan monitoren en de uitkomsten van bezwaar- en beroepsprocedures actief te delen met handhavers.

Doe mee onderzoek

Energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing

(Aanbevelingen overgenomen in de raadsvergadering van 23-10-25)

Het grootschalige benchmarkonderzoek naar het toezicht op en de handhaving van de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing bij bedrijven en instellingen geeft inzicht in de mogelijkheden om te sturen op beide plichten. Bovendien geeft het inzicht in hoe gemeenten, provincies en omgevingsdiensten omgaan met de beide plichten en hoe zij meer energiebesparing kunnen bewerkstelligen. De rekenkamer doet drie aanbevelingen aan de raad. Zowel uit deze benchmark als uit eerder onderzoek naar de energietransitie blijkt dat er onvoldoende zicht is op de resultaten van de besparingsopgave. Een intensivering van de inspanningen rond de energiebesparings- en informatieplicht kan naar verwachting extra besparingen opleveren; de raad wordt gevraagd het college te verzoeken hiervoor een voorstel met dekking voor te leggen. Daarnaast biedt het bestaande netwerk van de afdeling economische zaken met het Osse bedrijfsleven kansen om het inzicht in het energiebesparingspotentieel te verbeteren en daarmee de controle mogelijkheden van de omgevingsdienst te versterken. De raad wordt aanbevolen het college te vragen deze mogelijkheden te verkennen.

Ten slotte dient het dashboard van de omgevingsdienst, waarmee de prioriteit voor toezicht wordt bepaald, te worden geactualiseerd zodat de inzet efficiënter kan worden ingericht. De raad wordt verzocht het college te vragen deze actualisatie binnen de gemeenschappelijke regeling te agenderen.

Lopende onderzoeken in 2025

Schaalsprong

De rekenkamer wil met dit onderzoek nagaan in hoeverre de gemeente adequaat omgaat met de ontwikkeling naar een 100.000+ gemeente, welke visie en strategie wordt gehanteerd, hoe het staat met de uitvoering en wat dit betekent voor de rol van de gemeenteraad.

Doe-Mee onderzoek Onderbesteding

Aan welke knoppen kan de raad draaien als het gaat om structurele onderbesteding? (dit wordt naar verwachting aan de raad aangeboden in het 2e kwartaal van 2026)

Overige activiteiten in 2025

De rekenkamer wil dat haar onderzoeken goed aansluiten bij de informatiebehoeften van de gemeenteraad, het college, de organisatie en inwoners van Oss. We willen daarom op de juiste momenten in contact staan met de gemeenteraad en met de samenleving van Oss.

De rekenkamer werkt voortdurend aan kwaliteitsverbetering door deelname aan scholingsactiviteiten, zoals congressen, webinars en cursussen. In 2025 heeft de rekenkamer meegewerkt aan een webinar van de VvR over het onderzoek naar loonkostensubsidie.

De rekenkamer neemt actief deel aan netwerken van rekenkamers, zowel landelijk (kenniskring VvR) als provinciaal (B13 overleg Brabantse Rekenkamers). De Rekenkamer is lid van de Vereniging van Rekenkamers (VvR) en levert een bestuurslid van de vereniging.

Vooruitblik 2026

De Rekenkamer zal in 2026 de lopende onderzoeken uit 2025 naar de schaalvergroting van de gemeente, een Doe Mee- onderzoek naar onderbesteding afronden. We starten een Doe Mee- onderzoek naar zorgfraude. Er loopt een vooronderzoek naar het beleid ten aanzien van arbeidsmigranten.

In het introductieprogramma voor de nieuwe raadsleden participeert de rekenkamer. Ook zullen de nieuwe fracties worden bezocht om hun onderzoeksvragen te inventariseren.

Financiën

Financiën 2025

	Budget	Uitgaven	Saldo
Onderzoeksbudget	55.000	44.080	10.920
Organisatie en overleg	20.000	15.750	4.250
Overige kosten	6.000	2.055	3.945
Totaal	81.000	61.885	19.115

